

Inledning

Mullsjö by avgränsas här som på ekonomiska kartan 1961. Listan omfattar 168 namngivna objekt, varav 75 stycken finns med på ekonomiska kartan från början av 1960-talet och i listan nedan försedda med en asterisk. Undantas fem mer nykonstruerade namn, så återstår hela 88 namn från förr, varav flertalet idag fallit i glömska.

Laga skiftets karta och dokument 1866–1868 har förkortats som LS med angivande av där använda nummerkoder inom parentes. Koordinater anges enligt Rikets nät (RT90) och avser för ytor den centrala delen, för berg högsta punkten och för vattendrag punkt för maximal storlek inom byn. För namn på vägar se separat förteckning på Mullsjö bys hemsida. De namngivna objektens läge visas även på en karta på sista sidan, med användande av listans numrering. Siffror ges där ej för objekt vars läge inte är helt klarlagt, liksom för objekt som sammanfaller på kartan.

Ett stort tack till alla som varit med i studiecirkeln och bidragit med namn och synpunkter. Claes Börje Hagervall gästade studiecirkeln och delade med sig av sitt stora kunnande i ortnamnsfrågor.

Namnförteckning

1. **Abrahamstegen:** åker i centrala byn på karta 1785; läge ovisst.
2. **Andersbacken:** stigning mot Branddikberget efter det att Mullsjön runt-spåret lämnat Näs vägen; uppkallad efter Anders Barrlund (1962-2000) [7074017, 1693557].
3. **Badstufvutegen:** åker i centrala byn på karta 1785; läge ovisst.
4. **Baktegen:** åker i centrala byn på karta 1785; läge ovisst.
5. **Berggårdan:** åker omnämnd i lagfartsprotokoll 1890; läge ovisst.
6. **Björknäset:** ängsmark på Hörnåns N strand över om Grubbnäset, LS (2003-6) [7076218, 1694938].
7. ***Branddikberget:** berg NO om sjön; namn belagt i ortsnamnsregistret 1937; benämnt *Mullsiöberget* på karta från 1698 [7073880, 1693806]. Namnets förled kan enligt Rietz förutom eld även beteckna ”giller av stockar, som uppsättas för foglar, harar och räfvar” och kan även vara knutet till det system av fångstgropar på bergets baksida.
8. ***Brattmyran:** myr SO om Magnussons, LS (2986 2995 3007 3012-16 3021-2; Helgesson skriver även ”Brattmoran”, vilket torde avse Brattmyran) [7071312, 1693609]. Förled betyder brant och anger att myren sluttar något mot NV.
9. ***Bärmyran:** myr V om Svartberget, LS (2156 2184-5 2217) [7076264, 1694037]. Namn anger god förekomst av bär, troligen hjortron.
10. **Bättersia:** modern benämning på sjöns östra sida med sommarstugor, varav några bebos permanent.
11. **Dikesmyran:** långsmal myr längs rået N om Vårdikstenen, LS (3075) [7069047, 1695697]. Namnet kan vara förknippat med Warg Diket, en äldre stavningsform av Vårdikstenen.
12. ***Döveln:** myr Näså kern; stavas *Döfvermyran* på karta 1698, och *Döflan* enligt LS (1628 1750 1761-77) [7074281, 1692489]. Dövel är en dialektal benämning på en grund vattensamling ute på en myr.
13. ***Fingermotjärnen:** igenväxt tjärn mellan Branddikberget och Gravamyrbäret; stavas *Fingermotjern* enligt LS (2482) [7074043, 1694033].

14. **Fingermoåsen:** sandås i Gravamyrbjergets sydliga sträckning, LS (2486 2537 2578-9) [7074067, 1694217].
15. ***Flakamoren:** rismyrar på båda sidor om Flakaåsen; stavas *Flakaåsmoran* enligt LS (3126-8 3177 3226-7) [7070296, 1694105]. Morland betecknar rismyr med tall eller gran, och enligt Rietz ”en sådan del af en myr, som är mindre sank och bevuxen, vanligen med granskog”.
16. ***Flakaåsen:** ås i nord-sydlig riktning SSV om Hundmyran, LS (2997-3006 3124-5) [7069497, 1693897]. Flak används här troligen i betydelsen låg och utbredd, flack.
17. **Forsnabben:** udde vid Sågforsen på Hörnåns ostsida, LS (2110-20 2124-8) [7075137, 1696177]. Efterledet ges av Rietz bl a betydelsen ”udde, landtunga”.
18. ***Fäbodbäcken:** bäck som rinner upp på Orrtjärnmyrorna och Stormyran och mynnar i Hörnån just ovan Sågforsen, LS (2324 2436-40 2466-7 2496-7 2585-6 3933) [7075299, 1696079]. Namnet syftar på den fäbod som låg i området kring bäckmynningen.
19. ***Fäbodliden:** sluttning i Storklappar-Bergets NV förlängning mot Fäbodbäcken, LS (2496) [7074811, 1694811]. Namnet sannolikt syftande på bäcken.
20. ***Fäbodmyrorna:** myrkomplex söder om Fäbodbäcken; stavas *Fäbodmyran* enligt LS (2447-8 2459-62 2464) [7074706, 1695865]. Namnet syftande på den fäbod som låg vid Sågforsen.
21. **Fäbodåkern:** äldre åker V om Sågforsen, LS (2121-2) [7075157, 1696017]. Namnet syftar på att åkern var en del av områdets fäbod. Samma läge på kartan som 17.
22. **Fällorna:** gemensamt namn på Innerfällan och Lagfällan enligt Göran Nilsson [7072313, 1693402]. På kartan 62 och 83.
23. ***Galtmyran:** långsträckt myr mellan Krickbäcken och Mjötjärnen; utritad på karta redan 1698, LS (1925-41 2357-8 2376 3831-2 3837-8 3860 3867) [7075228, 1693148]. Enligt Roland Rönnberg nämnde Torsten Sörlén (1924-1999) förekomsten av en Galtsten på myren ifråga, vilken skulle kunna ha gett myren dess namn.
24. ***Galtmyrberget:** berg NO om Galtmyran, LS (3868 3874) [7076269, 1693070]. Namnet syftar på närheten till Galtmyran.
25. **Galtsten:** block i sjökanten i sjöns NO del enligt Göran Nilsson [7073502, 1693207]. Se även under Galtmyran!
26. **Gammelåkern:** åker belägen S om Evert Erikssons, LS (355 420-2) [7072117, 1692867].
27. **Gammsågplatsen:** gammal sågplats i Kalldalsbacken N om landsvägen, även kallad *Ångsågen* enligt Arne Johansson [7074480, 1691280].
28. ***Getryggen:** ås N om Hörnån som utgör gränsmärke mellan byarna; namngedd på karta 1764 [7077351, 1694383]. Namnet bör syfta på åsens markerade rygg.
29. ***Gravamyrbjerget:** berg NNO om Branddikberget; stavas *Grafvamyrbjerget* enligt LS (2474-6 2485) [7074523, 1694089]. Namnet syftar på närheten till Gravamyrorna.
30. ***Gravamyrbäcken:** den östra av de tre bäckar som mynnar i sjöns norra ände [7073853, 1693187]. Som namnet anger rinner bäcken upp på Gravamyrorna.
31. ***Gravamyrorna:** myr N om Gravamyrbjerget; stavas *Grafvamyran* enligt karta 1785 och LS (1910-24 2381-2 2386 2393 2426 2471 2490-1 2533-4) [7074966, 1694317]. Namnet kommer av gräva och kan åsyfta att bäcken grävt sig ner i myren eller att man dikade ut den.

32. ***Gravanäset**: näs i Hörnån närmast Gräsmyrslinjen [7077179, 1694548]. Förledet med koppling till den norrifrån kommande och i ån mynnande Gravabäcken.
33. **Grubban**: bred bäckravין vid Grubbnäset, LS (2007-12) [7076547, 1694907]. Namnet betyder gropen och syftar på den dalsänka som bildats kring bäckravinen.
34. ***Grubberget**: lågt berg SSO om Svartberget, LS (2207) [7075297, 1694417]. Namnet anger troligen närheten till Grubban.
35. **Grubbnabben**: Grubbnäsets sydspets, LS (2015-16) [7076517, 1695027]. Namnet anger troligen närheten till Grubban. Samma läge på kartan som 36.
36. ***Grubbnäset**: udde i Hörnån O om Svartberget [7076542, 1694980]. Namnet anger troligen närheten till Grubban.
37. **Gumängsmyran**: ängsmark kring området där bäcken från Galtmyran sammanflyter med Krickbäcken, LS (1847-57 1876-84) [7074577, 1692947]. Namnets betydelse oviss.
38. ***Gvalnäset**: näs vid Hörnån SO om Stornäset [7076150, 1695751]. Gval dialektalt för skräp eller bristande kvalitet.
39. ***Gvorrlidberget**: berg väster om Harptjärnsbäcken mot Torrbölelinjen; stavas *Orslidberget* LS (3536 3607) [7073598, 1690870]. Gvorr dialektalt för hönsfågeln orre och här troligen syftande på den närbelägna Gvorrjön.
40. ***Gvorrsliden**: den branta sluttningen ner mot Gvorrbäcken V om Kälsmyrberget som huvudsakligen ligger på Torrböles marker [7072559, 1690230]. Gvorr dialektalt för hönsfågeln orre.
41. ***Gökberget**: lägre berg beläget N om Kyrkvägen där vägen från Barrlunds ansluter [7071697, 1692015]. Gök åsyftar här troligen fågeln med samma namn.
42. **Gökjalmyran**: långsträckt myr V om Gökberget, LS (3388 3409) [7071662, 1691842]. Gökjal åsyftar här närheten till Gökberget och jal kan utgöra en variant av käl.
43. ***Harahällbergen**: berg O om Björnvägen fram tills den korsar Fäbodbäckens källflöden; benämns *Storharahällberget* enligt LS (2630-1 2778 2845) [7072545, 1694516]. Hara syftar här troligen på däggdjuret hare.
44. ***Haratjärnen**: liten tjärn med variabelt vattenstånd SV Orrtjärnmyrorna [7072659, 1694706]. Hara syftar här troligen på däggdjuret hare och i tjärnen finns byns enda kända förekomst av mindre vattensalamander, dialektalt kallad skrattaborre.
45. ***Harptjärnberget**: berg V om Tomyran; stavas *Hartjernberget* enligt LS (3524-5 3551-3) [7073306 1691740]. Namnet syftar troligen på den närbelägna Harptjärnmyran.
46. ***Harptjärnbäcken**: bäck som rinner upp N om Stormyran [västra] och mynnar i Kalldalen [7074266, 1691084]. Denna bäcks främsta kännetecken är att den i sitt lopp passerar några djupa raviner varför förledet kan ha någon koppling till det fornnordiska verbet "harpa" i betydelsen trycka ihop eller dra samman (Rietz, s. 245). Längs bäcken finns även välbevarade fångstgropar varför "dra samman" även kan syfta på bytesdjuren som skulle drivas ner längs bäcken.
47. ***Harptjärnmyran**: myr SV om Harptjärnberget; stavas både *Hartjernbergsmyran* och *Hartjernsmyran* enligt LS (3501) [7072968, 1691658]. Någon tjärn finns inte längre på denna myr.
48. **Holmen**: enligt Arne Johansson äldre benämning på skogspartiet på kullen N om hans gård [7074252, 1692247].
49. ***Holmängesbergen**: två berg mellan Harptjärnsbäcken och Lapppranningsbäcken övre del; i LS uppdelade i *Holmängsberget* (3579-81 3586) [7073777, 1691837]

- och *Vestra Holmängsberget* (3621-2 3628 3663) [7073857, 1691447]. Namnet syftar på det närbelägna Holmänget.
50. ***Holmängesmyran**: myr NV om Näså kern [7074393, 1691740]. Namnet syftar på det närbelägna Holmänget.
51. **Holmäng**: vidsträckt ängsmark och numera åker NV om Holmen mot Järberget; LS (1707-42 1755-60) [7074407, 1692287]. Förledet syftar troligen på Holmen.
52. ***Hundmyran**: myrkomplex S om Hörneforsvägen just över om Sandströms vägen; LS (2904 2967-8 2972-5 3026) [7071196, 1694205]. Betydelsen av förledet ”hund” är här oviss.
53. **Högsjönäset**: näs på Hörnåns N sida nedströms Gravanäset; LS (1997 2000-1) [7076917, 1694717]. Förledet ”Högsjö” kan här syfta på Hössjö.
54. **Högskolan**: dalsänka vid Grubbnäsets O bas; LS (2013-4) [7076747, 1695027]. Slutledet ”skola” kan enligt Rietz ha betydelsen dalsänkning.
55. ***Hömyran** [östra]: myr längs Hömyrbäckens båda grenar just V om Bjännbergslinjen, LS (2763-4 2802-4 2812-4 2816) [7072837, 1695459]. Myren mer sammanhängande och utbredd enligt LS än på dagens kartor; förledet ”hö” anger att myren slogs.
56. **Hömyran** [västra]: belägen mellan Krickbäcken och Gravamyrbäcken från sjön upp mot Gumängsmyran; vidsträckt med säregen form på karta 1698; LS (1858-75) [7073972, 1693167].
57. **Hömyrberget**: berg mellan Hömyran och Hörneforsvägen, LS (2867) [7072037, 1695367]. Namnet syftar på den närbelägna Hömyran, och har på fastighetskartan felaktigt markerats på Bjännbergssidan.
58. ***Hömyrbäcken**: bäck från Hömyran som passerar Bjännbergslinjen just S om Hömyrsten [7072231, 1695620]. Gör på Bjännbergssidan en krök för att sen mynna i Hörnån via Stomraningsbäcken.
59. **Hömyrrödnigen**: bäckraning längs nedre delen av Gravamyrbäcken, LS (1889-909), i talspråk *Hömyrranningen* [7073962, 1693317]. Namnet utgår från närheten till Hömyran.
60. **Hömyrstenen**: block just N om där Hömyrbäcken korsar Bjännbergslinjen; skrivs *Högmyrhälla* på karta 1661, *Hömyran* på karta 1705, och *Högmyrsten* på karta 1764; gränsmarkering mellan Mullsjö och Bjännberg och därmed även mellan Nordmalings och Umeå kommun [7072268, 1695647].
61. ***Hörnån**: den del som tillhör Mullsjö ligger mellan Gettryggen och Sågforsen; stavas *Hörne-ån* på karta 1785 och *Hörne Elf* 1805, LS (flitigt omnämnd) [7075297, 1696138]. Svenskt ortnamnslexikon anger åns gamla namn som Hörna ”bildat till horn eller det därmed besläktade hörn, vilket syftar på vindlingar i loppet.”
62. **Innerfällan**: äldre avskogad betesmark mellan sjön och den gamla körvägen som passerar Antons torpet, från bäckravin N om badstrand till Sörléns tomt, LS (1366-421 1432-3 1435 1439-45) [7072313, 1693402]; övre delen, N om rågång vid Sörléns, särskild i LS (1343-66) som *Norra Innerfällan* [7072982, 1693282]. Slutledet kommer av falla och syftar på att skogen fällt.
63. **Johanneslund**: torp avsöndrat i lagfartsprotokoll 1879 beläget S om Tage Noréns gård; kallas idag *Torpet* av bl a Rune Magnusson [7070547, 1692887]. Namngett efter köparen Johan Bäcklund.
64. **Johannisgård**: torp avsöndrat i lagfartsprotokoll 1878 beläget O om sjön i höjd med Sörléns tomt och idag benämnt Antons torpet [7072647, 1693567]. Namngett efter köparen Johan Petter Johansson.

65. **Johansstrandrödnigen:** strandäng mitt för Konabben över om Stornäset, LS (2020-34), i talspråk *Johansstrandranningen* [7076552, 1695317]. Vem förledet syftar på är ovisst.
66. ***Järberget:** berg N om Kalldalsbacken mot Gräsmyrlinjen, 142 möh; namn belagt i ortnamnsregistret 1937 [7074796, 1691502]. I Svenskt ortnamnslexikon fins en diskussion av förledet jär med utgångspunkt i Järnäsklubb. Mest passande är törhända det fornsvenska ”gere” med betydelsen kil eller trekant då berget kan sägas ha tre separata toppar som bildar en triangel.
67. ***Kalldalen:** ängsmark kring bäckar och senare åker mot Gräsmyrlinjen SV om Järberget, LS (1806-37) [7074482, 1690737]. Namnet syftar troligen på det frostlänta läget i dalens botten.
68. **Kalkällmyran:** sänkan längs Lappraningsbäcken mellan Johanssons och Jakobssons, LS (1693-1706) [7074192, 1692177]. Enligt Arne Johansson finns det flera kalkällor där.
69. ***Kallmyrhällan:** belägen i knäet på Hall-linjen öster om Ängerån [7069356, 1692915]. Troligen en mindre hälla i anslutning till myr benämnd Kallmyran.
70. **Kallrödnigen:** bäckraning längs nedre delen av Krickbäcken, LS (1838-46; Helgesson skriver felaktigt ”Skavrödnigen”), i talspråk *Kallranningen* [7073952, 1693027]. Namnet syftar troligen på det frostlänta läget i dalens botten.
71. **Klubberget:** långsträckt berg S om Lilltjärdiket, LS (3044-5 3092; Helgesson skriver felaktigt ”Klubbänget”); Skalmtjärnsvägen löper längs detta berg som på fastighetskartan felaktigt markerats som tillhörande Bjännberg [7070717, 1695177]. Förledet betecknar vanligen en hög holme i havet som t ex Järnäsklubb, men har även använts för mindre berg.
72. **Knösen:** åker i centrala byn enligt karta 1785; läge ovisst; på samma karta även Främmer, Öfver och Öster Knösen. En knös är enligt Rietz en ”liten kulle, upphöjning på marken”.
73. **Kohlmyrgerdet:** åkerteg på Ängeråns O sida i höjd med Sörléns enligt karta 1785, i akten till kartan omnämns även *Kohlmyr Rödnigen*. Förledet antyder att marken varit avbränd.
74. **Konabben:** udde i Hörnån just över om Stornäset, LS (2035-6) [7076442, 1695382]. Samma läge på kartan som 65.
75. **Kricka:** bäckraning längs Krickbäcken över om Gumängsmyran, LS (1885-7) [7074652, 1692842].
76. ***Krickbäcken:** den mellersta av de tre bäckar som mynnar i sjöns norra ände; hade förr en något västligare dragning än idag [7073855, 1693045]. Rietz anger under ”krik” betydelseorna ”böjning, vrå, hörn i ett rum eller på fältet” varför förledet kan beskriva bäckens ursprungligen mer slingrande lopp. Intressant nog kan engelskans ”creek” vara närbesläktat.
77. **Kricke:** bäckraning belägen längs Rönmyran, LS (1778-805) [7075282, 1691867].
78. **Kvarnbäcken:** bäck från Tomyran och Gökjalmyran ner till Ängerån; stavas *Qvarnbäcken* enligt LS (1206-9); omnämnd som *Gökbergsbäcken* i länsstyrelsens Biotopvårdsplan 2004 [7070942, 1692777]. I bäcken har enligt Birger Barrlund funnits minst sju kvarnar.
79. **Kvarnsågen:** sågverk beläget vid sjöns tidigare utlopp; stavas *Qvarnsågen* enligt LS (1060-1) [7071782, 1693017]. Som förledet anger fanns vid sjöutloppet före sänkningen även en kvarn, på karta 1785 nämnd som ”mjölqvarn”.

80. ***Kyrkfällorna:** namn placerat N om Kyrkvägen före vändplanen på ekonomiska kartan [7071259, 1691271]. Förledet anknyter till Kyrkvägen medan slutledet säger att skog där fällt; avser möjligen någon äldre betesmark.
81. ***Kälsmyrberget:** central del av bergsmassivet V om byn; stavas *Tjelamyrberget* enligt LS (3436-7); byns högsta berg 209 möh [7072158, 1691132]. Förledet anses av Bucht betyda ”försumpad granskog” medan Svenskt ortnamnslexikon under Kälarna anför betydelsen ”utmark, ödemark”. Käl är även besläktat med köl i betydelsen mer höglänt skogsmark.
82. **Ladu Stycket:** åker i centrala byn enligt karta 1785; läge ovisst.
83. **Lagfällan:** äldre betesmark med fälld skog S om bäckravinen N om badstranden, LS (902-34 1422-53) [7072192, 1693347]. Förleden anspelar på att flera bönder här gått i lag för att skapa eller bruka den avskogade arealen.
84. **Langfällan:** Jon Olofsson fick sig 1818 tilldelat ett torpställe med detta namn enligt den handling som Ernst Johansson tagit med i sin skrift. Exakt läge ovisst.
85. **Lapprödnigen:** bäckraning längs Lapprödningsbäckens nedersta del, LS (51 1563-95), i talspråk *Lappranningen* [7073852, 1692777]. Förledet syftar troligen på att raningen varit uppdelad i många små lotter, som ett lapptäcke.
86. **Lapprödningsbäcken:** den västra av de tre bäckar som mynnar i sjöns norra ände, LS (3934), i talspråk *Lappranningsbäcken* [7073782, 1692832].
87. **Lidmyran:** myr omnämnd i handling avseende Jon Olofssons 1818 tilldelade torpställe återgiven av Ernst Johansson. Exakt läge ovisst.
88. **Lillgårdan:** åker omnämnd i lagfartsprotokoll 1890; läge okänt.
89. **Lillnäset:** näs N om Hörnån nära Gräsmyrlinjen, LS (1969) [7077262, 1694427].
90. ***Lilltjärdiket:** liten vattensamling i myr S om Hörneforsvägen och just V om Skalmtjärnsvägen [7071232, 1695047]. Dike kan här tänkas syfta på vattensamlingens långsmala form.
91. **Mjösjöberget:** lågt berg närmast O om Mjötjärnen, LS (2239) [7075862, 1693937].
92. ***Mjötjärnberget:** berg NV om Bärmyran delat av Gräsmyrlinjen, 150 möh; benämnt *Bärmyrberget* enligt LS (2179 2220) [7076663, 1693641].
93. ***Mjötjärnen:** långsträckt tjärn mellan Galtmyran och Bärmyran; stavas *Mjötjern* enligt LS (2230-1 2233) [7075790, 1693442]. Förledet enligt Bucht härlett från fornsvenskans *mior* med betydelsen *smal*.
94. ***Mjötjärnliden:** sluttning SV om Mjötjärnen längs vilken skogsbilvägen nu löper [7075651, 1693237].
95. **Mjötjärnsmyran:** myren just SSO om Mjötjärnen, stavas *Mjötjernsmyran* enligt LS (2234) [7075552, 1693537].
96. **Modohygget:** vidsträckt kalhygge, numera ungskog, mellan sjön och Björnvägen S om Branddikberget; del av den skog som Efraim Johansson i slutet av 1890-talet sålde till Mo & Domsjö för 15000 kronor (Johansson 2004) [7073077, 1693807].
97. **Mullberget:** villaområdet över om landsvägen mitt i byn, även benämnt *Området* eller mer skämtsamt *Utskyllebacken* [7073137, 1692487]. Namnet är en nykonstruktion.
98. ***Mullsjö:** byns namn, stavat *Mulsiö* på karta 1646 och *Mullsiö By* 1764.
99. **Mullsjö kvarn:** kvarn i nedre delen av Ängerån markerad som *Mullsjö quarn* på kartor från 1698 och 1705. Samma läge på kartan som 149.
100. ***Mullsjön:** stavad *Mulsiön* på karta 1661, LS (flitigt omnämnd); i dagligt tal benämnd endast *sjön*; ca 93 möh [7073029, 1693090]. Förledets betydelse ovisst.
101. **Noréns Kricke:** bäckraning N om Holmänget benämnd efter Erik Norén, LS (1743-54) [7074492, 1692107]. Se Krickbäcken för betydelse.

102. **Nybacken**: ängsbacke på N sidan Hörnån mellan Grubbnäset och Stornäset, LS (2018-9) [7076612, 1695317].
103. **Nynäsabben**: udde på S stranden av Hörnån just nedom Grubbnäset, LS (2017) [7076642, 1695037].
104. **Nyverket** [norra]: åkermark mellan Granströms och Molins, LS (80-137 139-71) [7073122, 1692797].
105. **Nyverket** [södra]: åker mellan skogen och Ängerån söder om Kvarnbäcken, LS (878-90) [7070872, 1692707]; fler Nyverk har funnits än dessa två som finns omnämnda i laga skiftet.
106. **Nyåkersgårdan**: åker ner mot sjön i höjd med plastfabriken, LS (172-86) [7072712, 1692917].
107. **Näshagen**: beteshage mellan de två bäckar som mynnar i Hörnån på V sidan om Sågforsen, LS (2314-7) [7075052, 1696127]. Näshagen var del av fäboden. Samma läge på kartan som 17.
108. ***Näsåkern**: namnet, som återfinns på kartor från 1600-talet och framåt, tycks ursprungligen avse den åker som ligger mellan Arne Johanssons och Sibirievägen, LS (1-45 52-9 1547-62 1675-92) [7074132, 1692148]; på nyare kartor förefaller namnet avse bebyggelsen i byns nordligaste del; förlängningen söderut enligt LS (60-79) benämnd *Södra Näsåkern* [7073927, 1692347].
109. **Näsåkersmyran**: slättermyr belägen O om Näsåkern och över om Lappranningen; utritad på karta 1785, LS (46-50 1596-632) [7074147, 1692517].
110. **Olstorpet**: torp avsköndrat i lagfartsprotokoll 1869, idag benämnt Sandströms [7073307, 1692647]. Namngett efter köparen Jonas Olofsson.
111. ***Orrmyran**: myr SO om Flakaåsen ner mot Hall-linjen [7069200, 1694242].
112. ***Orrtjärnberget**: berg O om Orrtjärnmyrorna; stavas *Orrtjernberget* enligt LS (2621 2744-5 2771) [7073379, 1695188].
113. ***Orrtjärnmyrorna**: myr mellan Harahällbergen och Orrtjärnberget; stavas *Orrtjernmyran* enligt LS (2734-5 2739 2772-3 2793) [7072795, 1695020].
114. **Ranningen**: avser idag enligt Birger Barrlund myrodlingen närmast N om Tjärnmyran; genom åren har en rad olika nyodlingar benämnts *Rödnigen* eller *Ranningen*, se t ex LS (605-58 1084-7 1089 1091) [7070253, 1692669].
115. **Råmarktjärnberget**: berget som skidstugan står på, och skiljt från Degerberget genom en liten dalgång, LS (3337-8 3344) [7070922, 1690997]. Namnet syftar på den närbelägna Råmarktjärn, delad mellan Hallen och Örsbäck; ”rå” kan här syfta på att tre byars gränser möts i anslutning till tjärnen, men kan även användas i samma betydelse som Bucht nämner avseende Multrä ”liten (skogbeväxt) myr, sankmark vid sidan av en myr el. bäck”.
116. ***Rönmyran**: myr O om Järberget, benämns enligt Arne Johansson *Römyran* varför namnet på kartan kan bygga på en feltolkning [7075494, 1691765].
117. **Sandnabben**: udde i sjön på vilken grillstugan är belägen [7073062, 1693187].
118. **Sandströms sågen**: enligt Rune Magnusson m fl namn på plats för nedbrunnen manskapsbarack tillhörande sågverk längs Flakaåsvägen nära början på körvägen ner till Skalmtjärnmyrorna [7069829, 1693876].
119. **Sandåkern**: åker belägen mellan Sandströms och sjön omnämnd i lagfartsprotokoll 1869 [7073317, 1692787].
120. **Sandås**: torp avsköndrat i lagfartsprotokoll 1878 beläget just norr om Magnussons [7071597, 1693577].
121. **Sibirien**: skifte NO om sjön enligt Ernst Johansson uppodlat och namngivet av Efraim Johansson (1840-1918); används i dag vanligen som namn på Nybloms gård [7074257, 1693377].

122. ***Skalmtjärnbäcken:** bäck från Skalmtjärnen rinnande söderut mot Kabelvägen [7068949, 1695572].
123. ***Skalmtjärnen:** tjärn i östra kanten av Skalmtjärnmyrorna; namngiven på karta redan 1705 och stavas *Skalmtjern* enligt LS (3105) [7069941, 1694986]. Skalm avser enligt Rietz som regel ”hvarje af de tvenne stängerna på en kärre”, men kan även ha betydelsen ”den nedersta delen af en människas kropp, låren och benen”. Det kan tänkas att tjärnens form med en långsmal del mot utloppet legat till grund för namnet.
124. ***Skalmtjärnmyrorna:** myrstråk NV till SV om Skalmtjärnen; stavas *Skalmtjernmyran* enligt LS (3107-08 3138 3161) [7069834, 1694743].
125. ***Skalmtjärnranningen** [norra]: på fastighetskartan placerad för långt mot norr; avser enligt LS (1943-54) parti längs V bäckgrenen [7070517, 1694627].
126. **Skalmtjärnranningen** [södra]: bäckraning längs Skalmtjärnbäcken; enligt LS (1955-62) belägen längs bäckens myrparti; enligt Roland Rönnberg använde Arne Granström (1924-1984) namnet *Nylanders ranningen*, avseende den Erik Olof Nylander som innehade ett torp vid Staffan Engmans gård och som flyttade till Bjännberg 1901 (Johansson 2004) [7069257, 1695207].
127. **Skolberget:** bergknalle bakom byagårn men uppfattningarna går isär om vilken av dem; namnet kommer av att den låg i anslutning till byskolan.
128. **Stensgården:** äldre åker i N delen av Stensmyra, LS (865-77) [7071127, 1692502].
129. **Stensmyra:** slättermyr S om Barrlunds och O om Hallvägen, LS (1092-4 1102-10) [7071027, 1692472]. Samma läge på kartan som 128.
130. **Stomranningen:** raningsmark belägen på Hörnåns V strand över om bäcken N om Fäbodbäcken; stavas *Stomrödingen* enligt LS (2093-100) [7075517, 1696052]. Förledet stomm i betydelsen stubbe.
131. **Storjala:** enligt Urban Norén Grundströms åker O om Barrlunds [7071262, 1692972]. Efterleden sannolikt dialektal variant av gerda i betydelsen åker.
132. ***Stor-Klapparberget:** berg NO om Orrtjärnberget, 165 möh; namnet belagt i ortnamnsregistret 1937, och stavas där även *Storklapparn* [7073690, 1695428]. Namnet utgår från det stora klapperstensfält som finns på toppen mot norr.
133. ***Stormyran** [västra]: myr NV om Kälsmyrberget, LS (3440-1) [7072554, 1690841].
134. ***Stormyran** [östra]: myr O om Björnvägen strax N om Storklapparvägens början [7073099, 1694390].
135. ***Stormyråsen** [västra]: Kälsmyrbergets norra utlöpare mellan Stormyran och Harptjärnmyran; enligt LS (3529) benämnd *Tjernmyrberget* [7073004, 1691262].
136. ***Stormyråsen** [östra]: Branddikbergets södra utlöpare [7072871, 1694081]. Namnet utgår från den i öster anslutande Stormyran.
137. ***Stornäset:** näs vid Hörnån S om Frängstorp [7076299, 1695453].
138. **Storstycket:** åker i centrala byn på karta 1785; läge ovisst.
139. **Stortegen:** åker i centrala byn på karta 1785; läge ovisst.
140. **Strandfällan:** öster om sjön fick Johan Jakobsson sig 1799 tilldelat detta torpställe enligt den handling som Ernst Johansson tagit med i sin skrift. Exakt läge ovisst.
141. **Strömslund:** torp avsöndrat i lagfartsprotokoll 1878; kallades senare Ingas torpet som låg där Johan Nilssons hus idag står [7071287, 1693237]. Namngett efter köparen Johan Strömberg (1851-1924).
142. ***Surlunden:** sumpskog längs Kyrkvägen över om bäcken från Gökjalmyran [7071337, 1691652].

143. ***Svartberget:** berg O om Bärmyran, 152 möh, LS (2140-1 2146-7 2187-8) [7076682, 1694337].
144. **Svartgården:** åker nedom Torgny Noréns gård, LS (246-53); stavas *Svartgerdet* enligt karta 1785 [7072737, 1692892].
145. ***Sågforsen:** fors i Hörnån över om Bjännberglinjens passage av Hörnån; benämnd *Fäboedan* på karta 1764 [7075083, 1696135]. Förledet anger att ett sågverk varit placerat där. Samma läge på kartan som 17.
146. ***Sänkmyran:** myr mellan Tjärnberget och Hallvägen; stavas *Synkmyran* enligt LS (3264, bör vara 3262a) [7070050, 1691945]. Namnet säger att här funnits ett linsänke, vilket Birger Barrlund minns.
147. **Söråkern:** åker omnämnd i lagfartsprotokoll 1893; läge ovisst.
148. **Tjarn:** enligt Urban Norén åker V om Gumängsmyran [7074392, 1692717]. Troligen dialektalt för kälen i betydelsen långsträckt höjd.
149. **Tjärn:** numera försvunnen utvidgning av Ängerån på Tjärnmyran; stavas *Tjern* enligt karta 1785 [7069787, 1692627]. Tjärn försvann helt i och med den uträtning av åns nedre lopp som utfördes kring 1940. En stor bäverdamm norr om Hall-linjen gjorde dock att den under en period återskapades.
150. ***Tjärnberget:** berg mellan Sänkmyran och Tjärnmyran, 115 möh [7070145, 1692142]. För namnförtydligande, se Tjärnmyran!
151. **Tjärnheden:** tallhed O om Ängeråns nedre lopp, enligt Staffan Engman uttalat *Tjärnhejja* [7069637, 1692597].
152. ***Tjärnmyran:** myr O om Tjärnberget; stavas *Tjernmyran* enligt LS (1169-85 3253-9) [7069958, 1692610]. Förledet refererar till den tidigare utvidgningen av Ängerån benämnd Tjärn.
153. ***Tomyran:** myr mellan Harptjärnberget och Tomyrberget, LS (3506 3555) [7073201, 1692068]. Förleden betyder här troligen ”dal mellan tvenne berg” (Rietz, s. 742).
154. ***Tomyrberget:** berg O om Tomyran, enligt LS (3521 3556-7 3562) stavat även *Toberget* vilket troligen är ett slarvfel [7073327, 1692256].
155. **Utom dahlen:** åker i centrala byn enligt karta 1785; läge ovisst.
156. ***Vitbrånet:** stavas *Hvitbrånet* enligt LS (2427 2429-30) [7074787, 1694607]. Namnets efterled betyder bränna eller bränt område.
157. **Vitbrånfällan:** äldre betesmark SV om Vitbrånsmyran; stavas *Hvitbrånfällan* enligt LS (1942) [7075057, 1694647].
158. ***Vitbrånsmyran:** myr V om Svartbergsvägens början; stavas *Hvitbrånsmyran* enligt LS (2265 2267-69 2327-8 2331 2431) [7075639, 1694934]. Namnet syftar på närheten till Vitbrånet.
159. ***Votmyrbäcken:** bäck O om Orrmyran som rinner söderut [7069115, 1694523]. Förleden utgör enligt Rietz en dialektal variant av våt, och bäcken har fått sitt namn av Votmyran, som den passerar S om Kabelvägen.
160. ***Värdikstenen:** block som utgör gränsmarkering i byns SO hörn; stavas *Vardiksten* på karta 1764 och *Warg Diket* 1784 [7068981, 1695713]. Stenen ligger på kommungränsen och här möts byarna Hallen, Mullsjö och Ängersjö. Även Bjännberg nådde hit före avvitringen i slutet av 1700-talet, men har nu ersatts av bolagsmark som en gång undantogs av kronan för Hörnefors bruks räkning. Namnets historia diskuteras i boken om Landskapsgränsen och där antyds att det kan ha med en varggrop att göra.
161. **Wästergerdet:** åkertegar O om Ängerån just S om det gamla sjöutloppet enligt karta 1785.

162. ***Ängerån**: stavas *Änger åahn* på karta 1648, LS (flitigt omnämnd); benämns i dagligt tal *bäcken* och kallas även *Mullsjöbäcken* av Ernst Johansson (s. 57) [7069674, 1692560]. Enligt Svenskt ortnamnslexikon kan förledet komma av dialektordet "ång" som betyder trång, och det förefaller troligt att det i detta fall avser den trånga havsvik som nått in till Ängertjärden för inte alltför länge sen med hänsyn tagen till den pågående landhöjningen.
163. **Ängerråmyr**: Ängerråns utlopp ur sjön före sjösänkningen ca 1930; utloppet låg då just över om dagens Hörneforsväg [7071827, 1693007]. Samma läge på kartan som 79.
164. **Ängesmyran**: äldre slättermyr i Tjärnmyrans norra förlängning, LS (1122-7) [7070747, 1692367].
165. **Östergården**: åkerteg som enligt Ernst Johansson motsvarar Staffan Engmans gårdsskifte, LS (679-708) [7071497, 1693072].
166. ***Öster-Tjärnberget**: berg SO om Tjärnmyran; stavas *Östra Tjernberget* enligt LS (3243 3249) [7069776, 1692870]. Namnet refererar till den tidigare utvidgningen av Ängerån benämnd Tjärn.
167. **Östra Galtmyråsen**: LS (2364), lågt berg mellan Galtmyran och Gravamyrorna just O om Mjötjärnsvägen [7075147, 1693647].
168. **Östra Skalmtjärnåsen**: låg ås i anslutning till Skalmtjärnens SO del, LS (3099 3106 3121) [7069847, 1695127].

Källor

Tryckta texter

- Abrahamson, Erik, 1955: *Svenskt dialekt-lexikon: ordbok öfver svenska allmogespråket. 3, Register och rättelser*. Uppsala: Lundequistska bokh.
- Bucht, Torsten, 1955: *Ortnamnen i Västernorrlands län. D. 1, Ångermanlands södra domsagas tingslag : territoriella namn*. Uppsala: Lundequistska bokh.
- Bucht, Torsten, 1965: *Ortnamnen i Västernorrlands län. D. 2, Ångermanlands mellersta domsagas tingslag: territoriella namn*. Uppsala: Lundequistska bokh.
- Bucht, Torsten, 1967: *Ortnamnen i Västernorrlands län. D. 3, Ångermanlands västra domsagas tingslag: territoriella namn*. Uppsala: Lundequistska bokh.
- Bucht, Torsten, 1972: *Ortnamnen i Västernorrlands län. D. 4, Ångermanlands norra domsagas tingslag: territoriella namn*. Uppsala: Lundequistska bokh.
- Hagervall, Claes Börje, 1986: *Ortnamnen i Västerbottens län. D. 14, Vännäs kommun, A, Bebyggelsenamn*. Umeå: Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet.
- Helgesson, Sven, 1997: *Laga Skifte öfer Mullsjö By i Nordmalings Socken åren 1866-1868*. Mullsjö: Stencil.
- Häggström, Jan-Erik, 1993: Naturnamn kring Häggån by i Umeå kommun. *Oknytt* 1993(3-4):83-92.
- Johansson, Ernst, 2004(1965-1972): *Mullsjö by i Nordmalings socken. Historiskt sammandrag*. Uppsala: Universitetstryckeriet.
- Norstedt, Gudrun & Staffan Norstedt, 2007: *Landskapsgränsen mellan Ångermanland Västerbotten och Åsele lappmark*. Umeå: Thalassa förlag. I boken avbildas följande refererade kartor: Johan Persson Geddas 1661, Nils Spoles 1705, Råskillnadsdeputations 1764, samt Strinnholms avvittringskarta för Bjännberg 1784.
- Rietz, Johan Ernst, 1962(1862-1867): *Svenskt dialektlexikon: ordbok öfver svenska allmogespråket*. Lund: Gleerup.

Wahlberg, Mats (red.), 2003: *Svenskt ortnamnslexikon. Utarbetat inom Språk- och folkminnesinstitutet och Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet.* Uppsala: Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI).

Digitala kartor och dokument lantmäteriet

1646 Geometrisk avmätning, Nordmalings Sockn.

1698 Geometrisk afritning öfver Mullsiöö By Belägen uthi Wäster Norlands Lähn Ångermans Norre Contract og Nordmalings Socken.

1785 Skattdäggning: Charta öfver Mullsjö Bys åker och äng uti Nordmaling Socken Norra Ångermanland och Wäster Norrlands Lähn upprättad åhr 1785 af J. Mollså

1805 Storskifte på utmark/utägor: Charta öfver Mullsjö Bys Nyvärken och Utängar uti Wester Norrlands Höfdingedöme Norra Ångermanland och Nordmalings Sockn Upprättad År 1805 af Gustaf Fougte

1866-1867 Laga skifte: Karta i 14 blad öfver Mullsjö by belägen uti Nordmalings Socken och Westerbottens Län upprättad åren 1866 och 1867 av F.H. Grafström kommissionslantmätare.

1869 Laga skifte [24-NOR-347]: Delnings-beskrifning öfver laga skiftet å alla ägorna till Mullsjö by uti Nordmalings socken och Vesterbottens län upprättad år 1868.

1869 Avsöndring [24-NOR-AVS917]

1878 Avsöndring [24-NOR-AVS926]

1878 Avsöndring [24-NOR-AVS931]

1890 Avsöndring [24-NOR-AVS927]

1893 Avsöndring [24-NOR-AVS934]

Övriga digitala dokument

Länsstyrelsen Västerbotten: Biotopvårdsplan 2004 Ängerån.

Ortsnamnsregistret: www.sofi.se/ortnamnsregistret.

Var god vänd för att se kartan!

